

1. ΑΝΑΡΧΗ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΑΝΟΡΘΟΔΟΞΗ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μέσο: Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ_ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 09/01/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 10/01/2022

Σελίδα: 1

Αναρχη και πολεοδομικά ανορθόδοξη η ανάπτυξη

Συνέντευξη Κ. Κωνσταντή

Για άναρχη ανάπτυξη και πολεοδομικά ανορθόδοξο περιβάλλον στην Κύπρο, κάνει λόγο ο Κωνσταντίνος Κωνσταντή, πρόεδρος του **ΕΤΕΚ**. Εκφράζει δυσaréσκεια σε σχέση με τις αποφάσεις για την διακίνηση ιδιωτικών οχημάτων στην Μακαρίου και διαφωνίες επί προνοιών του Τοπικού Σχεδίου Ακάμα, ενώ προειδοποιεί για περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε Ίνεια και Ανδρολύκου. **Σελ. 4**

Πολεοδομικά ανορθόδοξη η Κύπρος

Με πολιτικό κόστος οι απόψεις του **ΕΤΕΚ** αναφέρει ο Κ. Κωνσταντή και εκφράζει ανησυχία για Ακάμα και Μακαρίου

Συνέντευξη στη **MARIA ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Ασυνέπεια, αποσπασματικές ενέργειες, η άναρχη ανάπτυξη και η πολιτική της μεμονωμένων κατοικίας έχουν συνθέσει ένα πολεοδομικά ανορθόδοξο περιβάλλον στην Κύπρο, όπως περιγράφει ο Κωνσταντίνος Κωνσταντή, πρόεδρος του Επιστημονικού και Τεχνικού **Επιμελητηρίου Κύπρου**. Τονίζει την δυσάρεσκέα του σε σχέση με τις πρόσφατες αποφάσεις για την διακίνηση ιδιωτικών οχημάτων στην Μακαρίου. Εκφράζει παράλληλα ενστάσεις για πρόνοιες του υπό εκπόνηση Τοπικού Σχεδίου Ακάμα και κτυπά καμπανάκι για περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε Ίνεια και Ανδρολύκου.

- Προβαίνετε συχνά σε παρεμβάσεις με εισηγήσεις για νέα και σημαντικά έργα και σχέδια. Εισακούεται η φωνή του ΕΤΕΚ;

-Το Επιμελητήριο με βάση την περί **ΕΤΕΚ** νομοθεσία, και μέσα από τις παρεμβάσεις του τα τελευταία 30 χρόνια έχει καθιερωθεί ως ο Τεχνικός Σύμβουλος της Πολιτείας και στο πλαίσιο αυτό συμβουλεύει/γνημοδοτεί έπειτα από πρόσκληση των αρμόδιων αρχών, ή αυτεπάγγελτα, για οποιοδήποτε θέμα της αρμοδιότητάς του, μελετά οποιαδήποτε επιστημονικά, τεχνικά, τεκτονοοικονομικά ή αναπτυξιακά θέματα και διατυπώνει απόψεις και ενημερώνει το κοινό. Το **ΕΤΕΚ** δεν είναι, ούτε επιθυμεί να αντικαταστήσει την εκτελεστική ή την νομοθετική εξουσία. Με τον ανεξάρτητο ρόλο του και τις παρεμβάσεις του, το Επιμελητήριο προσδοκεί στον εμπλουτισμό του δημόσιου διαλόγου σε τεχνικά θέματα με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον. Όπως γνωρίζετε όλα αυτά τα χρόνια από την ίδρυσή μας και ανάλογα με τη σημαντικότητα του κάθε θέματος, τοποθετηθήκαμε, συμβουλευόμαστε, φωνάζαμε ενώ σε κάποιες περιπτώσεις ασκήσαμε δημόσια και έντονη κριτική. Σε κάποιες περιπτώσεις οι παρεμβάσεις μας λαμβάνονται υπόψη και σε κάποιες άλλες αγνοούνται. Το Επιμελητήριο είναι υποχρεωμένο να διαμορφώνει επιστημονικά τεκμηριωμένες απόψεις μακριά από μικροπολιτικές ή πρόσκαιρα οφέλη. Αναποφασίσιμα η εφαρμογή τέτοιων απόψεων ενδεχόμενως να έχει πολιτικό κόστος ή να είναι αντίθετη σε συγκεκριμένα συμφέροντα και αυτός ίσως είναι ο λόγος που δεν υποθετούνται σε όλες τις περιπτώσεις. Αυτό που έχει σημασία είναι να καθιερωθεί η μέθοδος της σύμβασης για τη λήψη αποφάσεων. Και η επιστημονική τεκμηρίωσή της απόφαση έχει πάντα ένα ρόλο, κεντρικό θα έλεγα, να διαδραματίζει στη διαδικασία αυτή.

- Για παράδειγμα έχετε εκφράσει κάποιες ενστάσεις σε σχέση με το τοπικό σχέδιο Ακάμα. Έχουν ζητηθεί οι απόψεις σας για την ετοιμασία του τελικού σχεδίου;

-Το **ΕΤΕΚ** εκπροσωπείται τόσο στο Πολεοδομικό Συμβούλιο όσο και στην Επιτροπή Αξιολόγησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Σχέδια και/ή Προγράμματα. Συναφώς καθιερώνεται το **ΕΤΕΚ** έχει εκφράσει τις απόψεις του για το υπό εκπόνηση Τοπικό Σχέδιο Ακάμα. Πιο συγκεκριμένα το **ΕΤΕΚ** εξέφρασε την ανησυχία του για συγκεκριμένες πρόνοιες που περιέχονται στο Τοπικό Σχέδιο, όπως προκύπτουν από σχετικές αναφορές στην Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Οι βασικές ανησυχίες του **ΕΤΕΚ** εστιάζονται σε τρεις βασικούς άξονες: Εμπεριέχονται σοβαρές πρόνοιες που ενθαρρύνουν τη διάσπαρτη ανάπτυξη σε γεωργικές ζώνες, αλλά και στις ιδιωτικές περιοχές του Natura 2000, χωρίς καμία τεκμηρίωση των αναγκών ανάπτυξης της περιοχής. Επιπλέον, η εισήγηση για τη νέα τουριστική περιοχή της Ίνειας αποτελεί μια μη συμπαγή επέκτα-

ση του Πολεοδομικού Συμβουλίου όσο και στην Επιτροπή Αξιολόγησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Σχέδια και/ή Προγράμματα. Συναφώς καθιερώνεται το **ΕΤΕΚ** έχει εκφράσει τις απόψεις του για το υπό εκπόνηση Τοπικό Σχέδιο Ακάμα. Πιο συγκεκριμένα το **ΕΤΕΚ** εξέφρασε την ανησυχία του για συγκεκριμένες πρόνοιες που περιέχονται στο Τοπικό Σχέδιο, όπως προκύπτουν από σχετικές αναφορές στην Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Οι βασικές ανησυχίες του **ΕΤΕΚ** εστιάζονται σε τρεις βασικούς άξονες: Εμπεριέχονται σοβαρές πρόνοιες που ενθαρρύνουν τη διάσπαρτη ανάπτυξη σε γεωργικές ζώνες, αλλά και στις ιδιωτικές περιοχές του Natura 2000, χωρίς καμία τεκμηρίωση των αναγκών ανάπτυξης της περιοχής. Επιπλέον, η εισήγηση για τη νέα τουριστική περιοχή της Ίνειας αποτελεί μια μη συμπαγή επέκτα-

«Η εφαρμογή απόψεων του ΕΤΕΚ ενδεχομένως να έχει πολιτικό κόστος ή να είναι αντίθετη σε συγκεκριμένα συμφέροντα και αυτός ίσως είναι ο λόγος που δεν υποθετούνται σε όλες τις περιπτώσεις».

ση του οικισμού προς ψώματα με μεγάλες κλίσεις, (περιοχές με υψηλή περιβαλλοντική αξία). Παράλληλα, οι νέες λατομικές ζώνες που προτείνονται στην Ανδρολύκου θα προκαλέσουν μεγάλη καταστροφή σε ένα σημαντικό τμήμα του αεολόγου τοπίου στην καρδιά του Ακάμα. Ως επιστέγασμα των πιο πάνω, το Επιμελητήριο εξέφρασε τις σοβαρές του αμφιβολίες, αλλά και την απογοήτευσή του, για την μη επίτευξη του κεντρικού στόχου που θα έπρεπε να προωθεί το Τοπικό Σχέδιο, αυτόν της ενίσχυσης και αναζωογόνησης των κοινοτήτων του Ακάμα με δέσμη μέτρων για την ανάπτυξή τους.

-Πρόσφατα ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε η Μακαρίου Γ' στο Λευκωσία. Ποια η θέση του ΕΤΕΚ για τις πρόσφατες εξελίξεις στο κυκλοφοριακό καθυστάθως της Λευκωρίας;

-Το **ΕΤΕΚ** είχε εκφράσει δημόσια την έντονη δυσάρεσκέα και ανησυχία του για το ενδεχόμενο να ανατραπεί ο αρχικός σχεδιασμός κυκλοφορίας στην αναδιαμόρφωση τμήματος της Λεωφόρου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' στο κέντρο της Λευκωσίας, που προέβλεπε τη πεζοδρόμηση της Λεωφόρου με αμφίδρομη χρήση των δύο λωρίδων από λεωφορεία. Δυστυχώς με την πρόσφατη αναθεωρημένη απόφαση για τη διακίνηση ιδιωτικών αυτοκινήτων στην μία λωρίδα και λεωφορείων

Οι διαδικασίες ανάθεσης που επιλέγονται, δεν προάγουν την ποιοτική αρχιτεκτονική, επισημείνει ο πρόεδρος του ΕΤΕΚ Κωνσταντίνος Κωνσταντή.

στην άλλη (έστω και προσωρινά μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου), οι ανησυχίες μας έχουν επαληθευθεί και αυτό είναι εις βάρος των πολιτών που προτείνονται στην Ανδρολύκου θα προκαλέσουν μεγάλη καταστροφή σε ένα σημαντικό τμήμα του αεολόγου τοπίου στην καρδιά του Ακάμα. Ως επιστέγασμα των πιο πάνω, το Επιμελητήριο εξέφρασε τις σοβαρές του αμφιβολίες, αλλά και την απογοήτευσή του, για την μη επίτευξη του κεντρικού στόχου που θα έπρεπε να προωθεί το Τοπικό Σχέδιο, αυτόν της ενίσχυσης και αναζωογόνησης των κοινοτήτων του Ακάμα με δέσμη μέτρων για την ανάπτυξή τους.

-Πώς επιλύεται όμως το κυκλοφοριακό χάος στο κέντρο της Λευκωσίας; Βοηθούν στην εκτόνωση της κατάστασης

ενέργειες όπως οι μονοδρομήσεις και πεζοδρομήσεις οδών και λεωφόρων;

-Είναι η πραγματικότητα ότι παρά τις μεμονωμένες ενέργειες και τα αποσπασματικά έργα στα οποία έχει προβεί το κράτος, το κυκλοφοριακό πρόβλημα παραμένει άλλοτε αποτέλεσμα όχι μόνο να ταλαιπωρούνται καθημερινά χιλιάδες συμπολίτες μας αλλά να επιβαρύνεται καθημερινά τόσο το περιβάλλον από τους αυξημένους ρυθμούς όσο και η οικονομία του τόπου.

Στη Λευκωσία παρόλο που αποσπασματικά και κατά κύριο λόγο σε νέα έργα, έχουν υλοποιηθεί κάποιες υποδομές που υποστηρίζουν τις Αρχές των Σχεδίων της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) όπως ποδηλατοδρόμοι, πεζοδρόμοι και λεωφορειολωρίδες διαφαίνεται ότι η βασική πολιτική και σχεδιασμοί του κράτους είναι σε αντίθεση με αυτές τις αρχές. Δηλαδή αντί να ληφθούν μέτρα για περιορισμό στη χρήση του ιδιωτικού αυτοκινήτου ιδιαίτερα εντός της πόλης, παρατηρούμε παροχή κινήτρων και εργασίες για την δημιουργία περισσότερων και μεγαλύτερων χώρων στάθμευσης εντός της πόλης και εξαγωγές για νέες υποδομές που αυξάνουν τη χρήση των ΙΧ, όπως είναι το οδικό δίκτυο και οι κυκλοικοί κόμβοι. Λύσεις που θα επιφέρουν άμεσα αποτελέσματα στο συγκεκριμένο πρόβλημα είναι δύ-

σκολο να δοθούν αλλά θεωρούμε ότι θα βοηθούσαν σε ικανοποιητικό βαθμό οι ακόλουθες ενέργειες: Μονοδρομήσεις και πεζοδρομήσεις συγκεκριμένων οδών και λεωφόρων μετά από ενδελεχή μελέτη όλων των παραμέτρων, δημιουργία χώρων στάθμευσης περιμετρικά του κέντρου των πόλεων που να λειτουργούν σαν park&ride ενώ παράλληλα θα πρέπει να δημιουργηθούν και να συνυπάρχουν σταθμοί για τη χρήση λεωφορείων και ποδηλάτων. Φυσικά για να αποδώσει καρπούς η προσπάθεια αυτή θα πρέπει ταυτόχρονα να καταβληθεί προσπάθεια για πιο πρακτική και ευκολότερη χρήση λεωφορείων από τους χώρους αυτούς (park&ride), προς το κέντρο των πόλεων. Αυτό προϋποθέτει νεότερες τεχνολογίες και μικρότερα σε μέγεθος λεωφορεία, μεγαλύτερη συχνότητα διαδρομών, αύξηση του αριθμού των διαδρομών, χρήση της τηλεματικής για πληροφόρηση σε σχέση με τις διαδρομές και τις ώρες άφιξης – αναχώρησης από τις διαφορές στάσεις οι οποίες και αυτές θα πρέπει να εκσυγχρονισθούν και να αυξηθούν, ελαστικότητα πακέτα για την προμήθεια ειστηρίων και σύγχρονες μηχανές για την ευκολότερη έκδοση τους.

Στο μακροπρόθεσμο ορίζοντα θεωρούμε ότι η λύση στο πρόβλημα είναι η εφαρμογή των Σχεδίων της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας, ΣΒΑΚ.

Οι προτεραιότητες ΕΤΕΚ για το 2022

- Ποιες οι προτεραιότητες του ΕΤΕΚ για τη νέα χρονιά;
-Να διατηρήσουμε και να ενισχύσουμε τις διαχρονικές αρχές που διέπουν τη δράση του **Επιμελητηρίου** σε επίπεδο κοινωνίας αλλά και απέναντι στα μέλη του. Αυτές οι αρχές είναι η ανεξάρτητη άποψη, η επιστημονική τεκμηρίωση, η συμμετοχικότητα, η διαφάνεια και η ποιότητα των παρεμβάσεων και των εκπροσωπήσεων μας για τα μεγάλα τεχνικά θέματα του τύπου μας. Θεωρούμε επιτακτική ανάγκη την απλοποίηση του πλαισίου αδειοδότησης και ελέγχου της ανάπτυξης με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και την ταχύτερη έκδοση αδειών, η οποία θα επιτρέψει και τη βελτιστοποίηση της άσκησης οικοδομικού ελέγχου. Βασικό ζήτημα για μας είναι και ο έλεγχος της άναρχης ανάπτυξης που δυστυχώς είναι έκδηλη στο νσί μας καθώς και την πολιτική της μεμονωμένης κατοικίας. Αυτά τα δύο δημιουργούν ένα πολεοδομικά ανορθόδοξο και ακαλαίσθητο δομημένο περιβάλλον. Πρέπει ως χώρα να εστιάσουμε στην αναβάθμιση του δημόσιου χώρου, στη διαύλωση και ανάδειξη της πολιτικής μας κληρονομιάς και στον καθορισμό και εφαρμογή ενός πλαισίου υλοποίησης έργων του δημόσιου, που θα έχει ως κυρίαρχο στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του δομημένου περιβάλλοντος. Τα δημόσια έργα οφείλουν να λειτουργούν ως πρότυπο, να αποτελούν την κληρονομιά του αύριο και να προωθούν την αρχιτεκτονική ποιότητα με υποδειγματικές πολιτικές. Η ψηφιακή μεταρρύθμιση της **Κύπρου** είναι το μεγάλο στόχημα που έχουμε ενυψώσει μας, το οποίο δεν αφορά μόνο τον κατασκευαστικό κλάδο, αλλά το σύνολο της δημόσιας διοίκησης, όπως τον τομέα της απόδοσης δικαιοσύνης (π.χ. e-justice) αλλά και της οικονομίας γενικότερα. Επιπρόσθετα η συνέχιση της αναβάθμισης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών μηχανικής στους πολίτες, μέσω της προώθησης της διαβίου μάθησης των μηχανικών και της ανάπτυξης εργαλείων που θα ενισχύουν την προσπάθεια αυτή, εμπνέουν στους κεντρικούς μας στόχους για την επόμενη χρονιά. Ομοίως, ο τομέας της έρευνας και της καινοτομίας πρέπει να ενισχυθεί και να συσχετισθεί με την ανάπτυξη της βιομηχανίας, αν θέλουμε πραγματικά να ενισχύσουμε παραγωγικά και τους δύο τομείς. Προς αυτήν την κατεύθυνση κρίνουμε σκόπιμο να αναπτύξουμε νέες μεθόδους επικοινωνίας με ερευνητικούς φορείς, όπως είναι τα πανεπιστήμια και να ενισχυθούν το επίπεδο του επαγγελματισμού, των γνώσεων και των δεξιοτήτων των μελών μας, μέσα από εκπαιδευτικά προγράμματα, διαλέξεις, συνέδρια και άλλες δράσεις.

1. ΑΝΑΡΧΗ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΑΝΟΡΘΟΔΟΞΗ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μέσο: Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ_ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 09/01/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 10/01/2022

Σελίδα: 4

Οι διαδικασίες ανάθεσης δεν προάγουν την ποιοτική αρχιτεκτονική

- Υπάρχει πρόοδος στην Κύπρο ως προς την πράσινη ανάπτυξη στην οικοδομική βιομηχανία;

- Για να είμαστε δίκαιοι, στις εξαγγελίες του κράτους για οικονομική ανάκαμψη και αναφέρομαι κυρίως στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης, γίνεται αναφορά για μετάβαση σε πράσινη ανάπτυξη και ενεργειακή αναβάθμιση. Βρισκόμαστε όμως ακόμα σε νηπιακό στάδιο.

Σε ευρεία σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις αρχές του 2021 στο Προεδρικό, το **ΕΤΕΚ** κατέθεσε συγκεκριμένες προτάσεις για την αναδιάρθρωση και τόνωση της πράσινης αναπτυξιακής δραστηριότητας. Κύρια στόχευση των εισηγήσεων του **ΕΤΕΚ** ήταν ο επανασχεδιασμός ενός ορθολογιστικού και πράσινου μοντέλου ανάπτυξης,

με έμφαση στην ενθάρρυνση επενδύσεων με πολλαπλασιαστικό αντίκτυπο, ώστε να εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα. Σε αυτές περιλαμβάνονται η ψήφιση νόμου για την ταχεία αδειοδότηση στρατηγικών επενδύσεων, η αύξηση κινήτρων για τη συντήρηση και αποκατάσταση διατηρητέων, ενεργειακές αναβαθμίσεις και ποιοτικότερο τουρισμό, η μεταρρύθμιση και η ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης και ευρύτερα της κυπριακής οικονομίας.

Επιπρόσθετα η ποιότητα του δομημένου περιβάλλοντος θα πρέπει να ιεραρχείται υψηλά στις προτεραιότητες του κράτους. Δυστυχώς υπάρχει τεράστιο έλλειμμα παραγωγής δημόσιας αρχιτεκτονικής σήμερα και αυτό οφείλεται στις διαδικασίες ανάθεσης που

Με την πρόσφατη αναθεωρημένη απόφαση για την κυκλοφορία στην Μακαρίου, οι ανησυχίες μας έχουν επληθευτεί.

επιλέγονται, οι οποίες δεν προάγουν την ποιοτική αρχιτεκτονική.

Η καλή ποιότητας αρχιτεκτονική εξοικονομεί πόρους, διευκολύνει τις καθημερινές δραστηριότητες και λειτουργίες, βελτιώνει την ανθρώπινη ψυχολογία, το περιβάλλον και δημιουργεί ελκυστικότερες και παραγωγικότερες πόλεις και κτήρια, γεννώντας καθη-

μερινά περιβαλλοντικό και οικονομικό όφελος στον χρήστη και την κοινωνία.

Πιέζουν οι αυξήσεις

- Πώς επηρεάζει η αύξηση των τιμών των πρώτων υλών την ανάπτυξη κτηρίων με υψηλή ενεργειακή απόδοση αλλά και γενικότερα;

- Σε μακροοικονομικό επίπεδο το φαινόμενο αναμένεται να ασκήσει πιέσεις για επιβράδυνση της οικοδομικής δραστηριότητας γενικότερα, με όλα τα συνεπακόλουθα. Το απειχόμαστε αλλά πιθανόν να υπάρξει κίνδυνος για λουκέτο σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις ενώ δεν μπορούμε να παραβλέψουμε και τις όποιες κοινωνικές επιπτώσεις (για παράδειγμα δημιουργία νέων μη εξυ-

πηρετούμενων δανείων) για όλους τους εμπλεκόμενους (ιδιοκτήτες ακινήτων, Εργολήπτες, Επιχειρηματίες Ανάπτυξης Γης, προμηθευτές, άτομα που δραστηριοποιούνται στον κατασκευαστικό τομέα). Η ανάπτυξη κτηρίων με υψηλή ενεργειακή απόδοση και η ενεργειακή αναβάθμιση υφιστάμενων δεν θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση αφού όπως ήταν αναμενόμενο οι τιμές των θερμομονωτικών υλικών έχουν αυξηθεί όπως και των άλλων οικοδομικών υλικών. Το βέβαιο είναι ότι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να αποτελέσει η αύξηση των τιμών τους τροχοπέδη στην ανάπτυξη υψηλής ενεργειακής απόδοσης κτηρίων ή/και στην ενεργειακή αναβάθμιση υφιστάμενων κτηρίων.

Η σύσταση που γίνεται είναι

όπως σε περιπτώσεις προβλημάτων, το Υπουργείο Ενέργειας και τα μέρη να προσέλθουν σε ένα ειλικρινή διάλογο, αναζητώντας τη χρυσή τομή τόσο σε ό,τι αφορά χρόνους ολοκλήρωσης της επένδυσης και χρήσης εναλλακτικών υλικών, έτσι ώστε να ολοκληρωθούν τα έργα/αναβαθμίσεις χωρίς να υπονομευθεί η ποιότητά τους.

Επιπρόσθετα οι τράπεζες να ενημερωθούν για το θέμα και ανάλογα με την κάθε περίπτωση και με τα ειδικά χαρακτηριστικά της να προσπαθήσουν να είναι ελαστικές και βοηθητικές (π.χ. να δίνουν πιστωτική επέκταση) εκεί όπου δημιουργείται τεκμηριωμένη ανάγκη για την οποία δεν ευθύνεται ο επενδυτής, το νοικοκυριό, ο υπεργολάβος ή ο εργολάβος κ.λπ.